

korarskij poslopij po „kaptolu“ in nekoliko družih hiš nič posebnega videti. Morebiti sem se za druge znamenitosti tudi premalo opraševal, pa kaj: saj sem se še komaj en dan mudil v Zagrebu. Toliko naj pa še omenim, da je opasovala severno stran dandanašnjega Jelačićevega trga, — tedaj osredje mesta, — takrat še cela vrsta tako bornih in razdrapanih hiš, da je bila to še za tedanji Zagreb res prava pavova noga.

L. 1871 prišel sem vnovič v Zagreb. Kogar mika vedeti, kako se je bilo takrat že mesto spremenilo, naj bere v „Novicah“ l. 1872 moje „potopisne liste slovenskega učitelja svojemu pobratimu.“ Bil je takrat Zagreb že zelo predrugačen, močno razvit in olepšan; vendar pa še veliko zadaj dandanašnjemu. V resnici bi človek ne verjel, da se kaki kraj v teku 20 let tako spremeniti more. Pravijo, da v Ameriki mesta prav kakor iz zemlje rastejo; o Zagrebu bi se zadnja leta tudi enako trditi moglo. Nekoliki dokaz temu naj bo, da se je po „Slovenčevim“ gosp. dopisniku samo lanskega leta v Zagrebu sozidalo 46 novih hiš; vseh zidarj in večjih popravkov pa se je zvršilo 229. Tej notici je bil dostavil gosp. dopisnik opazko: „Razvija se Zagreb, a — z lastnimi dohodki, ne z državnimi.“

Po toliko dolgi pomudbi na kolodvoru podajmo se poslednjič vendar že v mesto. Vodil bom spoštovane bralce v duhu tako, kakor ga je obhodila in ogledovala moja malenkost skoz dva dni. Zasedel sem bil poleg kolodvora eleganten voz nove konjske železnice, in namenil se peljati naravnost v osredje mesta, na Jelačićev trg. V kolodvorski ulici, v katero smo najprej zavili, je ob levi roki zgrajena velika nova vojašnica; k desni pa je videti še mnogo praznih prostorov, več novo vravnanih ulic, ob katerih so deloma parcelirani stavbeni prostori, nekaj pa se vzdiguje ob njih že novih zgradb. Videti so tu in tam še tudi globine, katere se z raznovrstnimi zidarskimi odpadki in drugo nerabno prstjo zasipljejo, planirajo in za stavbene prostore uravnavaajo. Iz kolodvorskih ulic pripeljal nas je vagon v cesto Ilico, ki drži naravnost do mestnega glavnega, t. j. Jelačićevega trga. Ona je najdaljša, najbolj obljudena, in čim bolj se približuje imenovanemu trgu, tim lepša in krasnejša ulica celega Zagreba. Nazvana je toraj tudi z odličnim naslovom „Corso.“ N. pr. nekako ob sredi zgornje in spodnje Ilice, (kakor se od nekaj in še sedanji čas ta ulica razdeluje in tudi imenuje), zbudil je mojo pozornost ob levi ceste na ne ravno velikem trgu stoječi spominek narodnega hrvatskega pesnika Andreja Kačić-a Miošič-a. Na primerno visoko kamnitem postamentu stoji po domačem umetniku in kiparju Ivanu Rendič-u modelirani in v dunajski c. kr. livarni za umetnije viliti kip imenovanega pesnika, ki je bil po svojem poklici redovnik-frančiškan, v kakoršni opravi nam ga tudi predstavlja spominek. Mnogo vencev, pripetih po postamentu in položenih tudi po njegovem podnožji, kazalo je, da je moral ta spominek še le v najnovejšem času biti zgotovljen in odkrit. — Kdor izmed spoštovalnih bralcev ima pri rokah vrli

list „Dom in Svet,“ naj pogleda v l. sešitek lanskega (1891.) tečaja, ki kaže na str. 27. natančno posneto sliko spominskega kipa, in obsega ob enem tudi pesnikovi življenjepis. (Enaki spominek je bil temu pesniku postavljen tudi 26. avg. 1890 v Makarski v Dalmaciji.) Za zgotovljenje zagrebškega spomineka je bil baje ondotni mestni zastop dovolil 4000 gld., pa menim, da je moral strošek večji biti, ker so taki izdelki navadno zelo dragi.

(Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Otrok z dvema glavama. V Erivanu se je rodil nedavno Armencu deček z dvema glavama. Obe glavi sta na zatilniku zrasli in obrnjeni baš v nasprotno stran. Jedna glava je popolnoma razvita, druga pa ima namesto oči in nosa rudeče lise in namesto ust odprtino brez usten. Obe glavi pa imata lasje.

Antropologični kongres sešel se je dne 13. t. m. v Moskvi. Sešli so se učenjaki iz raznih držav, posebno veliko je Francozov.

Dopisi.

Z Goriškega dne 21. avgusta. (Izv. dop.) Kdor bistro pregleduje i premišljuje tvornice in obrtništvo i druge znajdbe našega veka, mora se čuditi, kako daleč je človeški um došel.

Tudi kmetijstvo se v novejši dobi dobro dviguje, kar mnogo koristi razdeljenje občinskih zemljišč med posamezne srenjčane, kar so „Novice“ mnogokrat priporočale. Kjer so bile gole puščave, so zljaj njive i travniki, da se obilo hrane za ljudi i živino prideluje. Da bi tudi vinske trte po nekdanji navadi grozdje dajale, bi lahko shajali, ker se pa premalo vina prideluje, gre pretrdo za denar.

Zraven navadnih človeških slabosti se v novejši dobi o volitvah silno greši.

Pred nekaj leti nismo vedili za boleznj sviloprejk i toliko trtnih nesreč, pa tudi za toliko grehov pri volitvah nismo vedili. S tem pa nečem reči, da so grehi o volilnih borbah krivi nesreč vinskim trtam, nego le to omenim, da kakor si vrag prizadeva v navadne i nenavadne grehe ljudi zapeljavati, tako si tudi upa Bog z navadnimi i nenavadnimi nadlogami kaznovati. Sicer zaradi grehov o volitvah se nam je več bati kazni v duhovnem nego v gmotnem oziru.

Je neki pregovor: „Ako nimaš sovražnika, posodi mu kaj, pomagaj mu, pa ga boš imel.“ A res — čeravno ne vselej — vendar prevečkrat se dogaje. A kakor se v posameznem baš, tako rado se tudi v splošnem oziru dogaje. Tisti deželni i državni poslanci, ki so se najbolj za nas trudili, so vsled tajne nevoščljivosti nekterih, od nevednega ljudstva grdo sovraženi.

Kdo je bil dr. Rieger Čehom, i deloma nam, i kaj je dočakal? Kdo je bil r. dr. Toman nam, in kako zahvalo je žel? Koliko je storil tudi dr. vit. Tonkli za Goriško? Pač le preresničen je stari izrek: „Nehvaležnost je plačilo sveta.“

Žalostna prikazen je, da se pri volitvah večkrat blatijo najboljši rodoljubi, se jim očita sebičnost in Bog ve kaj še. To pa vse le zaradi tega, da pride na poslanski stol kdo drugi, ki je mnogo manj sposoben za ta posel. Take razburjene volilne agitacije pa imajo to žalostno posledico, da narod zgublja zaupanje do političnih vodij in postaje apatičen za vse javne zadeve. Dolgo smo mislili, da so Čehi politično zreli, ali žal, vidimo, da tudi na Češkem ni vse v redu.